

Svalövs Montessori Ekonomisk förening
christer.eldh@svalovsmontessori.se

2019-01-24

1 (21)

Dnr 404-2018:6442

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid Svalövs
Montessoriskola i Svalövs kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Svalövs Montessoriskola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Svalövs Montessoriskola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn påbörjar ett systematiskt jämställdhetsarbete på skolan för att lärarna, i alla ämnen, ska arbeta med ett jämställdhetsperspektiv i sin undervisning.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan har i hög utsträckning ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 3 maj 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– 2018:6442) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens kvalitetsbedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling. 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att rektors ledarskap på Svalövs Montessoriskola innefattar analyser av verksamheten och skolans kunskapsresultat samt i viss mån värdegrunduppdragets integrering i undervisningen. Utifrån analyserna vidtas åtgärder för att utveckla verksamheten. Vidare säkerställer rektorn att personalen har möjlighet att samverka kring undervisningen och utvecklingsfrågor genom bland annat kollegialt lärande, även om det inte är tydligt hur det kollegiala lärandet följs upp. Rektorn säkerställer däremot inte att undervisningen i alla ämnen präglas av ett tydligt jämställdhetsperspektiv.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Uppföljning och analys

Skolinspektionens granskning av Svalövs Montessoriskola visar att rektorn följer upp och analyserar kunskapsresultaten. Vidare visar granskningen att rektorn fattar beslut om utvecklingsåtgärder utifrån behov som finns på skolan. Lärare och rektorn beskriver i intervju att skolans rektor följer upp kunskapsresultaten kontinuerligt och att hen gör analyser på både individ- och gruppnivå. Lärare berättar i intervju att skolan har delat in varje läsår i fyra "läsperioder" och att lärarna planerar och tar fram mål för sin undervisning inför varje läsperiod. Rektorn diskuterar och analyserar måluppfyllelsen tillsammans med lärarna efter varje läsperiod samt på betygskonferenserna. Rektorn uppger i den inskickade dokumentationen att hen årligen gör sammanställningar gällande betyg och nationella prov utifrån ämne, ämnesgrupper, kön och elevernas svårigheter. Uppföljningarna sker enligt rektorn tre gånger varje år, i samband med betygsinsamling, men även vid resultatavstämning av nationella prov i årskurs 3, 6 och 9. Resultaten av analyserna återkopplar rektorn till lärarna. Uppföljningarna har bland annat gett upphov till ett arbete med att motverka att pojkar på skolan generellt har lägre andel godkänt och lägre meritvärden än flickor. Av den inskickade dokumentationen framgår att pojkarnas resultat kontinuerligt förbättras under de tre senaste åren, med undantag för flera ämnen i årskurs 6.

Granskningen visar även att rektorn följer upp undervisningen på skolan. Lärarna och rektorn berättar i intervju att rektorn följer upp undervisningen genom att ta del av lärarnas planeringar och bedömningsmatriserna för läsperioderna, samt genom att rektorn deltar på möten var tredje vecka där lärare får presentera sina planeringar. Rektorn berättar också att hen även följer upp undervisningen genom att besöka lektioner, dock säger lärarna att rektorn inte besöker deras lektioner. Rektorn säger

att hen ger återkoppling på lärarnas undervisning genom att vända sig till hela lärarkollegiet. Rektorn ger i intervju även exempel på hur skolledningen har stöttat enskilda lärare med exempelvis planering av undervisningen. Av skolans senaste kvalitetsarbete framgår bland annat att skolans team under läsåret 2018-2019 ska införa teamvisa, mätbara målsättningar. Lärare ger i intervju exempel på att de mål som valts ut i teamen handlar om trygghet, vårdat språk och arbetsro. Dessa mål följs sedan upp när en läsperiod avslutas.

Granskningen visar också att skolans värdegrundsuppdrag följs upp av rektorn. Lärare säger i intervju att skolans värdegrundsarbete följs upp av rektorn genom protokoll som förs av lärarna och som rektorn tar del av, enkäter till vårdnadshavare vid läsårets slut samt genom teamsamordnarnas muntliga återkopplingar till rektorn, exempelvis utifrån arbetet i mentorsgrupperna där eleverna får säga vad de tycker och tänker. Av intervjuer med elevhälsan och av rektorns inskickade dokumentation framgår att skolan följer upp "risk- och friskfaktorer" som en del av uppföljningen av värdegrundsarbetet. Som svar på hur rektorn följer upp värdegrundsuppdraget i undervisningen säger hen att det syns i hur nya elever efter en tid på skolan formas till att tycka och tänka vad de vill utan att kränka någon.

Ledning och styrning av det pedagogiska arbetet på skolan

Skolinspektionens granskning av Svalövs Montessoriskola visar att rektorn leder och styr det pedagogiska arbetet genom att skapa förutsättningar för lärare att samverka och genom att organisera ett kollegialt lärande. Det är dock inte tydligt hur effekterna av det kollegiala lärandet följs upp. I den inskickade dokumentationen uppger rektorn att personalen samverkar genom morgonmöten, personalmöten varannan vecka, teamvisa möten varje vecka samt genom kvällsmöten en gång i månaden och studiedagar med fokus på fortbildning och kollegialt lärande, vilket lärare bekräftar. Lärare ger i intervju exempel på att skolans kollegiala lärande handlar om att förbättra undervisningen, bland annat genom att skapa lektionsstrukturer och genom att utveckla bedömning och betygssättning. Lärare svarar olika på frågan om rektorn följer upp det kollegiala lärandet. Lärare i en intervjugrupp säger att rektorn följer upp det kollegiala lärandet på månadsmötena genom att gå tillbaka och prata om sådant som personalen tidigare arbetat med, medan lärare i en annan intervjugrupp säger att det är svårt att svara på hur det kollegiala lärandet följs upp. Rektorn uppger i intervju att hen säkerställer att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen genom att följa upp hur lärarna undervisar och genom elevernas arbete. Rektorn nämner skolans organisation med två undervisande lärare i klassrummet, så kallade parlärare, som ett sätt för lärarna att behöva arbeta med frågan om hur de bedriver undervisning.

Vidare visar granskningen att rektorn tillser att obehöriga lärare får en behovsanpassad introduktion. Nyanställd och obehörig personal på skolan introduceras till arbetet genom att knytas till ett av skolans team, som i sin tur leds av en teamsamordnare. Obehöriga lärare får stöd av behöriga lärare när det gäller planering, bedömning och betygssättning. Skolans parlärarsystem och delning av planeringar genom ett gemensamt bibliotek är två andra sätt genom vilka obehöriga lärare ges stöd, enligt rektorn. Lärare uppger i intervju att alla nyanställda lärare får stöd av sina teamkollegor och genom möten och kontakter med rektorn, specialläraren och övrig personal, vilket rektorn bekräftar. Rektorn säger vidare att hen följer upp introduktionen genom att prata med den nya läraren om behov av stöd kring uppdraget.

Styrning och ledning av skolans strategiska jämställdhetsarbete

Skolinspektionens granskning av Svalövs Montessoriskola visar att skolan inte fullt ut har ett strategiskt jämställdhetsarbete eftersom rektorn inte följer upp att lärarna, i alla ämnen, arbetar med ett jämställdhetsperspektiv i sin undervisning. Däremot följer rektorn upp könsmonster i kunskapsresultaten och har även genomfört vissa åtgärder utifrån dessa uppföljningar.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver utveckla skolans jämställdhetsarbete vilket beskrivs nedan under avsnittet "Identifierat utvecklingsområde".

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn påbörjar ett systematiskt jämställdhetsarbete på skolan för att lärarna, i alla ämnen, ska arbeta med ett jämställdhetsperspektiv i sin undervisning.

Skolinspektionens granskning av Svalövs Montessoriskola visar att rektorn inte följer upp hur lärarna, i alla ämnen, arbetar med ett jämställdhetsperspektiv i sin undervisning. Däremot följer rektorn upp kunskapsresultat utifrån kön.

Av läroplanen framgår att skolan aktivt och medvetet ska främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter.¹ Skolans arbete med jämställdhet ingår i skolans värdegrund och demokratiuppdrag och är en förutsättning för att alla elever ska lyckas i skolan. Rektorn har enligt läroplanen ett särskilt ansvar för att olika ämnesövergripande områden, såsom jämställdhet, integreras i undervisningen i olika ämnen.²

Granskningen visar att jämställdhetsfrågor inte hanteras systematiskt på skolan även om det förekommer vissa diskussioner och det finns en viss medvetenhet på skolan om jämställdhet. Rektorn och lärarna säger i intervju att det inte finns någon plan för ett övergripande jämställdhetsarbete på skolan, men enligt rektorn är jämställdhetsarbetet ständigt pågående i verksamheten. Lärare säger i intervju att de pratar om jämställdhet inom några olika ämnen, till exempel i idrotten och inom ramen för undervisningen i sex och samlevnad, men att de inte jobbar aktivt i undervisningen med frågor kring kön. Elever säger i intervju att lärare pratar med dem om jämställdhet, bland annat när de går igenom trivselregler och arbetar med likabehandling. Eleverna säger även att flickor och pojkar behandlas lika, vilket till exempel märks genom att alla elever, inte bara de elever som räcker upp handen, får möjlighet att svara på lärarens frågor under lektionen. Elever i en intervjugrupp säger att lärare har pratat med dem om jämställdhet och elever i en annan intervjugrupp säger att lärare har pratat med dem om att alla människor är lika mycket värda. Rektorn berättar att hen analyserar skolans resultat utifrån kön och att hen har haft diskussioner med personalen om att de måste uppmärksamma pojkarna mer. Analyserna om skillnad i resultat utifrån kön har enligt rektorn lett till ett arbete med att motverka att pojkar på skolan generellt har lägre andel godkänt och lägre meritvärden än flickor. Lärare säger att rektorn följer upp jämställdhet i undervisningen genom att titta på elevernas resultat och genom att sätta in åtgärder såsom mätning av taltid för att ge alla elever samma förutsättningar.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn förstärker och systematiserar jämställdhetsarbetet på skolan för att skapa en gemensam medvetenhet hos personalen kring hur de ska arbeta så att utbildningen är jämställd. Utbildningens organisering, innehåll och arbetsformer ska systematiskt och löpande följas upp på ett

¹ Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning

² Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar

sådan sätt att könsmonster kan uppmärksammas. Det kan handla om att analysera anmälningar om kränkande behandling, utbildningsval som rekommenderas i studie- och yrkesvägledningen eller könsmonster som synliggörs genom elevhälsans arbete. Rektorn behöver följa upp att lärarna, i alla ämnen, arbetar med jämställdhetsperspektiv i sin undervisning. Rektor bör också följa upp att de moment som ges inom ramen för kursplanens centrala innehåll, att undervisa om jämställdhet tas tillvara och att denna undervisning bedrivs på ett sådant sätt att eleverna stimuleras att omfatta dessa värden. Det kan även handla om att följa upp att lärare på ett medvetet sätt speglar dessa värderingar i undervisningens innehåll och i sin ämnesdidaktik. Det kan exempelvis handla om att ha frågor om jämställdhet i medarbetarsamtal eller att ha utformat gemensamma strategier för hur jämställdhet kan tas upp i undervisningen.³ Rektor behöver försäkra sig om att varje lärare och all personal på skolan verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar skolans undervisning och arbete. Varje lärare ska här särskilt verka för att flickor och pojkar får ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen. För att det ska fungera behöver rektorn ta ansvar för att lärarna har och utvecklar sin kunskap om vad jämställdhet innebär.

Undervisning

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden 5. Kursplaner med kunskapskrav

³ SOU 2009:64, *Flickor och pojkar i skolan – hur jämställt är det?*, s. 153f.

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att eleverna i huvudsak får en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål. Granskningen visar att merparten av undervisningen vid Svalövs Montessoriskola är strukturerad och varierad och att lärarna ger eleverna det stöd de behöver för att förstå och komma igång med sina uppgifter. Undervisningen är anpassad utifrån elevers olika förutsättningar och behov och bidrar till att stimulera och uppmuntra eleverna. Vidare ger flertalet lärare eleverna möjlighet att vara delaktiga i undervisningen och att reflektera över det egna lärandet.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Målfokus, variation och lärarstöd i undervisningen

Granskningen visar att undervisningen till stor del är strukturerad och har ett tydligt syfte som överensstämmer med målen i läroplanen. Lärare säger i intervju att de arbetar med gemensamma lektionsstrukturer där de vid inledningen av lektionerna skriver start- och sluttid och lektionsinnehåll på tavlan. Lärare berättar att de vid lektionsstart brukar gå igenom med eleverna vad som ska göras under lektionen och varför. Lektionerna är ofta en del i läsårplaneringen med en koppling till det som tagits upp och det som kommer att tas upp framöver, berättar lärarna. Flera elever säger i intervju att lärarna ofta inleder lektionerna med närvaro och genomgång av lektionsinnehållet. Vid uppstart av nya områden har lärarna, enligt eleverna, en introduktion och en genomgång av planeringen. Elever säger till exempel att lärarna brukar skriva upp begrepp på tavlan vid inledningen av en lektion. Vidare säger eleverna att lärarna berättar om syftet med ett nytt område, och att lärarna presenterar syftet på olika sätt; med koppling till läroplanen, med koppling till det omgivande samhället och utifrån att eleverna ska lära sig något inför ett prov. Skolinspektionen ser under lektionsobservationer flera exempel på att undervisningen är strukturerad och har ett logiskt flöde, exempelvis genom att lektionens olika moment står uppskrivna på tavlan när eleverna kommer in i klassrummet och att läraren utifrån punkterna på tavlan går igenom med eleverna om vad som ska göras under lektionen och vad lektionen syftar till. Av intervjuer med lärare och elever framgår emellertid att lektionerna ofta avsluta genom att eleverna får plocka ihop sina saker och ställa sig bakom sina stolar innan de går ut ur klassrummet. Vissa lärare säger att de sammanfattar lektionerna och andra säger att de ofta inte hinner med att avsluta med en sammanfattning. Några elever säger att lektionerna avslutas genom att eleverna får beröm och att läraren kopplar till innehållet i nästa lektion. Majoriteten av de observerade lektionerna avslutas genom att läraren samlar eleverna

och knyter ihop lektionens innehåll och kopplar till vad eleverna ska arbeta med nästa gång. Två lektioner avslutas genom att läraren säger att lektionen är slut och att eleverna plockar ihop och lämnar lektionssalen. Rektorn säger i intervju att lärarna förmåga att hålla lektionerna som är strukturerade och målfokuserade varierar, men att lärarna har haft diskussioner kring hur de ska starta och avsluta lektionerna.

Granskningen visar att undervisningen består av olika typer av uppgifter och aktiviteter så att det blir en variation och balans. Lärare beskriver att skolan erbjuder olika typer av uppgifter på olika nivåer och att eleverna kan lägga in en valfri uppgift i sina veckoplaneringar. Elever säger i intervju att de får arbeta på olika sätt, till exempel genomgång i helklass, arbete i mindre grupper och enskilt arbete. Under lektionsobservationerna ser Skolinspektionens utredare flera lektioner som innehåller olika typer av moment, till exempel genomgångar, eget arbete, diagnos, diskussioner i helklass, muntliga redovisningar och ämnesrelevanta spel. Graden av variation är olika under olika lektioner, från lektioner som i huvudsak innehåller ett moment till lektioner med flera olika moment. Rektor säger i intervju att skolan arbetar med att skapa en balans i lektionsupplägget mellan genomgångar och eget arbete utifrån elevernas behov.

Vidare visar granskningen att lärarna ger eleverna stöd i undervisningen så att de bibehåller sitt engagemang för skolarbetet. Lärare säger att de går runt bland eleverna för att se var de befinner sig och om de har kommit igång. Elever säger i intervju att de oftast får hjälp av sina lärare när de behöver. Vidare säger flera elever att lärarna hjälper de elever som inte själva kommer igång med skolarbetet, medan andra elever säger att de främst får hjälp om de räcker upp handen. Skolinspektionen ser under observationerna flera exempel på att lärare säkerställer att alla elever förstått och kommer igång med sitt skolarbete, exempelvis genom att fråga eleverna om de hänger med och om de vet vad de ska arbeta med. Lärare uppmärksammar också de elever som inte arbetar med skolarbetet i syfte att få dem att komma igång med sina uppgifter.

Stimulans och utmaningar

Granskningen visar att undervisningen på skolan präglas av uppmuntran av elevernas ansträngningar och prestationer. Lärare säger i intervju att de uppmuntrar eleverna genom att lyfta det som gått bra i skolarbetet och genom att prata om motivation och mål, vilket elever bekräftar. Exempelvis säger elever i intervju att lärarna uppmuntrar dem genom säga att de jobbat bra eller genom att exempelvis säga att eleverna kommer att klara en uppgift eller att de vill att eleverna ska kunna gå vilket gymnasieprogram de vill och få bra arbeten i framtiden. I majoriteten av de

observerade lektioner förekommer inslag i undervisningen som stärker elevernas motivation, exempelvis genom att lärarna säger att eleverna kan och att lärare berömmar eleverna och bekräftar att de är på rätt väg. Rektorn säger i intervju att lärare arbetar för att få elever engagerade i undervisningen genom att tala om för dem att de vet att eleverna kan, men att eleverna själva måste göra jobbet. Vidare säger rektor att det förs diskussioner på skolan kring tilltro till elevernas förmåga, exempelvis genom diskussioner om hur elever lär sig bäst.

Granskningen visar att undervisningen anpassas utifrån eleverna behov och förutsättningar. Lärare och rektor berättar att lärarna planerar undervisningen på olika svårighetsnivåer så att elever ska kunna bli både utmanade och stöttade på den kunskapsnivå de befinner sig. Lärare berättar i intervju att alla eleverna arbetar med sina egna planeringar, att diagnoser görs på tre olika nivåer och att svårare uppgifter finns för de elever som behöver utmaningar. Av intervju med lärare och elever framkommer att skolan erbjuder eleverna att följa tre olika planeringar på olika nivåer och eleverna säger att de har möjlighet att följa en annan planering om den de valt upplevs vara för lätt. Elever säger i intervju att de får hjälp om de inte förstår och att de som blir klarar snabbt får extra uppgifter eller arbeta med valfri uppgift. I majoriteten av de observerade lektionerna ser Skolinspektionens utredare exempel på att elever får arbeta med planeringar på olika nivåer, att elever får välja material på olika nivåer och att lärare ställer frågor med olika svårighetsgrad samt att elever får arbeta med olika moment beroende på kunskapsnivå. I två av de observerade lektionerna arbetar alla elever med samma uppgifter.

Elevers delaktighet i undervisningen och det egna lärandet

Granskningen visar att elever på skolan får reflektera över och ta ansvar för det egna lärandet och att undervisningen innehåller inslag där eleverna får möjlighet att reflektera över frågor som inte har ett givet svar. Elever säger i intervju att trots att de inte upplever det som givande så de får reflektera över sitt lärande genom att berätta hur de vill lära sig saker och genom att de i slutet av en skolvecka får reflektera över sina individuella planeringar, vilket också inkluderar studieteknik. Elever berättar också att lärarna hjälper dem genom att ge ledtrådar, inte genom att ge dem svaret. Lärare säger i intervju att eleverna får reflektera kring sitt eget lärande bland annat genom att ställa frågor vid mentorspassen, utvärdera veckoplaneringarna och genom att eleverna ger feedback till varandra. I tre av sex observerade lektioner ges eleverna möjlighet att reflektera kring sitt eget lärande, exempelvis genom att de får svara på om de haft nytta av en genomgång eller genom att göra en skriftlig reflektion över hur lektionen varit och hur deras egen arbetsinsats varit. Rektor säger i intervju att eleverna får möjlighet att reflektera kring sitt lärande på skolans mentorspass som tar

upp den egna arbetsinsatsen och studieteknik. I flera av de observerade lektionerna ser utredarna exempel på att elever får möjlighet att reflektera och svara på frågor som inte har givna svar.

Granskningen visar också att eleverna med regelbundenhet får vara med och planera och utvärdera undervisningen. Lärare berättar i intervju att de utifrån uppdrag från skolledningen utformat ett planeringsverktyg för eleverna för att eleverna ska kunna planera sina mål och sin studieteknik. Lärare berättar att eleverna i verktyget utformar egna planer inför skolveckan och det arbetet som ska genomföras. Lärarna säger också att de tillsammans diskuterar hur eleverna ska ha möjlighet att påverka innehållet i undervisningen. En lärare ger som exempel att elever i två årskurser har fått vara med och planera undervisningen i historia. Elever uppger i intervju att de får vara med och påverka undervisningen, exempelvis när det gäller vad de ska göra på idrotten och i matematiken. Andra elever uppger att de får vara med och bestämma genom att de får skriva ner vad de är intresserade av och hur de vill bli undervisade. Några elever säger att lärarna sällan frågar vad de är intresserade av, medan andra elever säger att lärarna brukar fråga vad de tycker är roligt i skolan. Flera elever säger att lärare tar reda på vad de är intresserade av genom att de får välja inriktning på innehållet i undervisningen, till exempel genom att specialisera sig på en viss planet när undervisningen handlar om planeter. I någon lektion ser Skolinspektionen också att elever får vara med och planera undervisningen genom att elever får välja redovisningsform och uppgifter. Lärarna ger i intervju exempel på att eleverna får ge synpunkter på undervisningen, på olika uppgifter och upplägg under en lektion, genom digitala verktyg och genom direkt feedback till läraren. Lärare säger att rektorn i samband med planen för hur man strukturerar lektioner också inkluderat att en utvärdering ska genomföras med utgångspunkt i elevernas förmåga och mognad. Elever berättar i intervju att de får säga vad de tyckt om sina lektioner och att de får reflektera över lektionerna och sitt lärande när de i slutet av veckan utvärderar sina egna veckoplaneringar. Några elever berättar att lärarna inte alltid frågar dem om hur en lektion varit, men att de i slutet av en läsperiod får reflektera kring arbetet. I någon lektion ser Skolinspektionen också att elever får vara med och utvärdera undervisningen genom att de får svara på vad uppgifterna gett dem. Rektorn säger i intervju att hen inte är säker på om lärarna utvärderar undervisningen tillsammans med eleverna, men att lärarna hämtar in elevernas bild av undervisningen. Rektorn berättar att elever har fått vara med och bidra med idéer kring återbruk av teknikprodukter, vilket använts i flera ämnen.

Trygghet och studiero

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan har i hög utsträckning ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero.

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Det övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att utbildningen vid Svalövs Montessoriskola präglas av ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero. Denna bedömning görs trots att det fortfarande kvarstår ett arbete för att alla elever ska känna sig trygga och kunna koncentrera sig på lektionerna.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Trygghet

Granskningen visar att det finns ett medvetet och gemensamt arbete med att skapa trygghet på skolan som bygger på såväl främjande insatser som en analys av hur eleverna upplever tryggheten. Trots detta förekommer användningen av nedsättande ord bland elever, något som lärare och rektor är medvetna om och arbetar aktivt för att motverka. Av den inskickade dokumentationen framgår att elevhälsan och lärarteamen arbetat med att lista risk- och friskfaktorer i den senaste läsårsutvärderingen. Vid den senaste läsårsutvärderingen identifierade personalen exempelvis språkbruk som en riskfaktor. Exempel på andra riskfaktorer som identifierats är elevernas mobilitet utanför lektionssalarna och mobilanvändning. Främjande insatser, så kallade friskfaktorer på skolan, har bland annat inneburit rastaktiviteter, många närvarande vuxna och tydliga strukturer i undervisning och skolmiljön i syfte att förbättra exempelvis språkbruket bland elever.

Lärare och elevhälsopersonal berättar i intervju att skolan tar reda på elevernas upplevelse av trygghet genom mentorssamtal, elevenkäter, enkäter till vårdnadshavare, hälsosamtal och genom frågor till eleverna inför utvecklingssamtalen. Vidare säger lärare att konflikter som sker på skolan skrivs ner i ett protokoll som

rektorn tar del av. Elever säger i intervju att de fått svara på frågor om hur de upplever tryggheten i skolan. Rektor berättar i intervju att hen tar reda på elevernas upplevelse av trygghet genom skolans mentorer, som under mentorspassen arbetar med trygghet och även undersöker elevernas upplevelse av trygghet, till exempel genom att elever genom färgkodade symboler i form av moln får uttrycka sin upplevelse av trygghet.

Granskningen visar att personalen har utvecklat gemensamma arbetssätt för att skapa trygghet utifrån behoven på skolan. Två åtgärder som analysen av materialet från mentorssamtal och elevenkät lett till är, enligt lärarna, dels att skolan infört en lägerskola inför läsårsstarten där grupperna får lära känna varandra och dels att införa rastvakter. Införandet av rastvakter beskrivs även av rektorn i den inskickade dokumentationen. Enligt lärarna pågår ett arbete mot mobbning och kränkningar, men de säger att det kvarstår utmaningar bland annat till följd av att skolan vuxit i storlek. I Skolenkäten från 2017 har elever i både årskurs 5 och 9 svarat att de i lägre grad upplever att de är trygga i skolan, i jämförelse med svaren i skolenkäten från år 2015. Däremot säger eleverna i intervju att de är trygga på skolan. Några elever säger dock att det förekommer ord som används nedsättande om kön, sexuell läggning och hudfärg. Någon elev säger att de vuxna på skolan knappt reagerar när dessa ord sägs och någon elev säger att de vuxna alltid säger till om de är närvarande när sådana ord uttalas.

Studiero

Granskningen visar att Svalövs Montessoriskola arbetar med gemensamma förhållningssätt kring studiero och att eleverna involveras i arbetet. Trots det arbete som pågår visar granskningen att flera elever uppger att de inte kan koncentrera sig på skolarbetet. Lärare berättar i intervju att de har ett gemensamt förhållningssätt på skolan gällande studiero som innebär handuppräkring, parlärarsystem, uppdelning av eleverna i mindre grupper, att elever har anvisade platser i klassrummet, enskilda platser till de elever som behöver det, användning av färger för att representera olika nivåer av ljudvolym i klassrummet, fritidspedagoger i klassrummet under förmiddagen, och att man samlar klassen i slutet av en lektion för att prata om hur studieron varit under lektionen. Lärare berättar även att de diskuterar med elever om vilken samtalsnivå det vill ha i klassrummet och att eleverna får vara med och välja mellan fem nivåer. Elevhälsans representanter säger i intervju att de observerat att lärare har strategier för att öka studieron som bland annat innebär att elever får sitta enskilt eller ha hörselkåpor på sig. Elever i två intervjugrupper säger att alla lärare inte har samma strategier för att skapa studiero, medan elever i en intervjugrupp säger att lärarna agerar lika. Elever säger exempelvis att det finns lektioner där de har bestämda platser och klassrum där de får sitta var de vill. Av intervjuer med elever framgår även

att eleverna deltar i arbetet med studiero exempelvis genom att de alltid går igenom trivselregler efter lov med sina lärare och att de får vara delaktiga i arbetet med att skapa regler kring studieron, något som även rektor berättar om.

Under fyra av sex lektioner ser utredarna att lektionerna präglas av studiero där elever ges möjlighet att utföra sina uppgifter utan att bli störda och under övriga två lektioner agerar lärarna för att skapa studiero. Rektor säger i intervju att det pågår ett arbete för att öka studieron på skolan, bland annat genom klassregler, ordningsregler, trivselregler, anvisade platser i klassrummet samt tydliga strukturer i klassrummet.

Trots att det pågår ett arbete på skolan med att tillförsäkra eleverna studiero, visar granskningen att åtgärderna som vidtas inte lett till att studieron kan upprätthållas i alla klassrum och av alla lärare. I Skolinspektionens enkäter till elever i årkurs 5, elever i årskurs 9 och till pedagogisk personal har resultatet försämrats något mellan år 2015 och 2017 inom de områden som efterfrågar elevers och personals upplevelse av studiero. Sammantaget har andelen elever som upplever att de har studiero minskat. Andelen elever som tycker att deras lärare ser till att ordningsreglerna efterlevs har också försämrats. Elevhälsans representanter berättar i intervju att även skolans enkäter visar att eleverna inte upplever att det är studiero. Lärare och elever säger i intervju att det inte råder studiero på alla lektioner. Enligt några elever beror graden av studiero på vilken lärare de har, medan några elever uppger att lärarna agerar lika. Vidare uttrycker lärarna olika uppfattningar kring om det råder en samsyn på skolan om vad studiero innebär.

Även om Skolinspektionen bedömer att skolan arbetar samlat och medvetet för att skapa och bibehålla studiero, vill Skolinspektionen påpeka att arbetet kan behöva breddas och omfatta fler perspektiv på utbildningen, så att alla elever tillförsäkras en miljö som präglas av studiero. Skolinspektionens tematiska kvalitetsgranskningsrapport om skolors arbete för att skapa studiero visar att lärares förutsättningar att skapa studiero i undervisningen påverkas av andra processer på skolan och av i vad mån rektorn tar ansvar för att utveckla och förbättra dessa. Rektorn behöver därför systematiskt följa upp enskilda lärares undervisning kopplat till studiero. En sådan uppföljning behöver följas upp med en utredning av bakomliggande orsaker till de eventuella brister som upptäcks i lärandemiljön så att adekvata insatser

och åtgärder kan vidtas. Granskningsrapporten innehåller en bilaga med exempel på arbetsgång vid ett förbättringsarbete.⁴

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Det övergripande skälen för Skolinspektionens bedömning är att granskningen visar att rektorn genomför analyser av skillnader mellan betyg och bedömningar i syfte att säkerställa likvärdiga bedömning, och att dessa analyser diskuteras med skolans lärare. Vidare ser rektorn till att lärarna använder sig av flera olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar och kvalitetssäkra dessa.

Analys av skillnader i omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn vid Svalövs Montessoriskola genomför analyser av skillnader i lärares omdömen och betygssättning och att hen identifierar avvikelser och diskuterar dessa med lärarna. Rektorn beskriver i den inskickade dokumentationen att hen gör analyser av betygssättande lärares avvikelser från betygsmedelvärdet, för att identifiera relevanta trendbrott. Rektorn beskriver också att hen tre gånger per läsår jämför resultat på nationella prov med satta betyg och påtalar skillnader där hen ser att det kan finnas en tendens till olikvärdig betygssättning. Analyserna använder sedan rektorn för att samtala med teamen om både enskilda elevers och olika gruppers progression. Rektorn genomför i vissa fall kontroll av lärares bedömningar och ibland genomför rektorn även kontroll av elevernas kunskaper, i förhållande till bedömningar som gjorts, genom att samla in utförda prov, diagnoser och arbetsuppgifter. Vid

⁴ Skolinspektionen (2016) *Skolans arbete för att säkerställa studiero – det räcker inte att det är lugnt, eleverna måste lära sig något också*, Stockholm: Skolinspektionen.

resultatmönster som sticker ut för rektorn samtal med pedagogerna kring undervisningen. Rektorn redogör i dokumentationen för analyser av variation mellan betygsssteg, årkurser, grupperingar, kön och med hänsyn till elever med omfattande stödbehov. I skolans kvalitetsrapport för 2017-2018 framkommer till exempel att resultaten är lägre i några ämnen i en årskurs i jämförelse med andra årskurser. Förklaringen till avvikelsen fokuserar på undervisningen och på bristen på röd tråd mellan stadier. Lärare beskriver i intervju att de tillsammans diskuterar skillnader mellan resultat på nationella prov och betyg och vad eventuella skillnader kan bero på. Lärare berättar också att de känner till att kollegor har samtal med rektorn inför betygssättning.

Metoder för likvärdiga bedömningar

Granskningen visar att rektorn vid Svalövs Montessoriskola ser till att lärare har förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg samt att de använder sig av olika metoder för likvärdig bedömning. Rektorn redogör i den skriftliga dokumentationen för att lärarna bland annat använder Skolverkets bedömningsstöd, screeningar och diagnoser samt genomför sambedömning och har diskussioner om prov som är svårbedömda, för att säkerställa likvärdig bedömning, vilket också lärare berättar om. Vidare anger rektorn att lärarna samtalar över ämnesgränserna om bedömningsunderlagen, under den gemensamma schemalagda teamtiden. Rektorn nämner också att alla betygssättande lärare och skolledningen gör betygsanalyser under skolans betygskonferenser utifrån en sammanställning av måloppfyllelsen för samtliga elever. Lärare berättar i intervju att de har löpande kollegiala samtal kring bedömningar och att det då ofta är gränsfall, när en elev väger mellan två betyg, som tas upp för diskussion. Lärare berättar även att i slutet av en åtta veckor lång läsperiod gör lärarna en utvärdering där de använder sig av matriser och en mall som skolledningen tagit fram, och då diskuterar de bland annat bedömning. Rektorn säger att hen avsätter tid för lärarna att diskutera innebörden av kunskapskraven, genom att lärarna till exempel får arbeta om kunskapsmatriserna och göra dem mer begripliga. Detta gör de genom att bland annat lyfta fram olika begrepp som eleverna måste kunna för utveckla sina resonemang kring ett ämne. Lärarna berättar också att de löpande i sina team diskuterar hur kunskapskrav ska tolkas, med andra ämneslärare och över ämnesgränserna. Vidare säger rektorn att obehöriga lärarna samarbetar med de behöriga lärarna när det gäller planering, bedömning och betygssättning. Skolans parlärsystem och delning av planeringar genom ett gemensamt bibliotek är två andra sätt genom vilka obehöriga lärare ges stöd i sina bedömningar, enligt rektorn.

På Skolinspektionens vägnar

X Kerstin Martinsson

Beslutsfattare

Signerat av: Kerstin Martinsson

X Hanna Sjögren

Föredragande

Signerat av: Hanna Sjögren

I handläggningen av ärendet har även Vivianne Majoros Wastrell medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer
- 3 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning har skolan ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bebehålla trygghet och studiero? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 3 december 2018 och den 5 december 2018. Besöket genomfördes av Hanna Sjögren och Vivianne Majoros Wastrell.

Svalövs Montessoriskola, med Svalövs Montessori Ekonomisk Förening som huvudman, är belägen i Svalövs kommun. Svalövs Montessoriskola är en F-9-skola med 243 elever uppdelade i fem åldersblandade stadier: F-1; 2-3; 4-5; 6-7 och 8-9. Skolans lärare är organiserad i stadiindelade team som leds av en teamsamordnare. Skolans leds av en rektor, tillika VD för Svalövs Montessori Ekonomisk Förening. I skolledningen ingår även en biträdande rektor/förskolechef samt en speciallärare som också fungerar som pedagogisk utvecklingsledare.